

Provinciale zittingen stedenbouw
Evaluatie van de kampzomer
Onderzoek naar zomerspeelbossen
Kampvuren
Domus Damiano, huis in de kijker

Afgiftekantoor:
9820 Merelbeke Centrum
nr. P2A6224
VU + afzendadres:
Joris Breugelmans
Bergstraat 16
9820 Merelbeke

BELGIË - BELGIQUE
P.B.

Merelbeke 1
3/2392

duurzaamheid

HUIS WERK

MAGAZINE OVER JEUGDVERBLIJFCENTRA
driemaandelijks magazine – jaargang 8 – nummer 32
oktober – november – december 2013

Centrum voor Jeugdtoerisme ^{VZW}

Dossier TOEKOMST VAN HET JEUGDTOERISME

INHOUDSTAFEL

- 2 **Editoriaal**
- 3 **Dossier TOEKOMST VAN HET JEUGDTOERISME**
- 4 **Toerisme voor alle kinderen?**
- 7 **Te veel eisen?**
- 10 **Voldoende geschikte ruimte?**
- 13 **Onderzoek naar zomerspeelbossen**
- 14 **Huis in de kijker**
- 16 **CJT Ondersteuning ... laat je stem horen**
- 17 **Vraag het aan ... CJT Ondersteuning**
- 18 **Nieuwsflash**
- 19 **Vooruitblik HuisWerk 33**
- 20 **Agenda**

Centrum voor Jeugdtoerisme vzw

CJT Ondersteuning maakt deel uit van Centrum voor Jeugdtoerisme vzw (CJT), net zoals CJT Boekingscentrale en CJT Verblijfcentra. Met deze drie actiedomeinen wil CJT gepaste verblijfsmogelijkheden aanbieden aan jeugd in groepsverband.

Particulieren of verenigingen die een gebouw of terrein verhuren of willen verhuren aan jeugdgroepen, kunnen bij CJT Ondersteuning terecht. Zij krijgen **advies, vorming en begeleiding** omtrent erkenning, subsidies en alles wat komt kijken bij het uitbaten van een jeugdverblijf. CJT Ondersteuning verspreidt **informatie** via het tijdschrift HuisWerk en de website www.cjt.be. De website www.jeugdverblijven.be bevat ongeveer 600 jeugdverblijfcentra en wordt onderhouden door CJT. Daarnaast verdedigt CJT Ondersteuning de **belangen van de sector** bij de overheid en andere instanties. Dit gebeurt door vertegenwoordigingswerk bij o.a. Toerisme Vlaanderen, de Afdeling Jeugd en de provincies.

EDITORIAAL

De komende pagina's vind je de weerslag van een interview met drie ministers: Geert Bourgeois, Pascal Smet en Joke Schauvliege. Ze zijn niet toevallig gekozen, want ze hebben de voorbije jaren beleid gevoerd met een weerslag op jeugdtoerisme.

We mogen niet klagen over dat jeugdtoeristisch beleid van de laatste tien jaren. Het erkenningenbeleid heeft voor een kwaliteitsverbetering gezorgd, er zijn tientallen miljoenen euro's subsidies in de sector geïnjecteerd en we zetten stappen vooruit in de problematiek van de ruimtelijke ordening. Toch hebben al deze medailles ook hun keerzijde: heel wat uitbaters kreunen onder de toegenomen regelgeving (die verder gaat dan het behalen van een erkenning), subsidies staan onder druk (omwille van besparingen en/of inhoudelijke keuzes) en het is nog niet zeker of voor alle stedenbouwkundige problemen een oplossing gevonden wordt (als we het er al over eens geraken of Vlaanderen, provincie of gemeente verantwoordelijk is). Nog voldoende werk op de plank dus (en bovenstaand lijstje is verre van volledig).

“We hopen dat ze verder bouwen op de mooie principes die ze vandaag als minister verwoorden.”

Deze drie ministers vertegenwoordigen vandaag de drie meerderheidspartijen in de Vlaamse regering, de kans is groot dat minstens twee van deze partijen ministers mogen leveren tot 2019. Een dik half jaar voor de verkiezingen tonen ze veel appreciatie voor het werk dat in het jeugdtoerisme dagelijks geleverd wordt en daar zijn we blij om. Mochten ze vanaf half 2014 opnieuw in de regering zetelen, hopen we dan ook dat ze verder bouwen op de mooie principes die ze als minister verwoorden in dit HuisWerknummer. En mochten ze het toch vergeten, dan kunnen ze op CJT rekenen om hen hieraan te herinneren.

In dit HuisWerknummer brengen we verder een bezoek aan jeugdverblijf Domus Damiano in Leuven en de overige pagina's vullen we traditiegetrouw met actualiteit, weetjes en onze agenda.

Veel leesplezier!

Frederik Vercammen

COLOFON

VASTE MEDEWERKERS

Luc De Coninck
Maarten Dekoninck
Peter Landsheere
Anne Marie Laureys
Erwin Stessens
Piet Termont
William Van Hecke
Frederik Vercammen
Dora Wagemans

WERKTEN NOG MEE AAN DIT NUMMER

Karel De Decker

VORMGEVING

IO - Els De Pauw

COVERFOTO

Moerashuis

DRUK

Nevelland, Nevele

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Joris Breugelmans
Bergstraat 16
9820 Merelbeke

REDACTIEADRES

Bergstraat 16
9820 Merelbeke
Tel.: 09/210.57.75
Fax: 09/210.57.80
E-mail: huiswerk@cjt.be

HuisWerk is een publicatie van Centrum voor Jeugdtoerisme vzw, met steun van de Vlaamse overheid.

HuisWerk werd gedrukt op gerecycleerd chloorvrij papier.

Over de uitdagingen die ons de komende jaren te wachten staan

DOSSIER TOEKOMST VAN HET JEUGDTOERISME

Het jeugdtoerisme in Vlaanderen is 'alive and kicking'. Toch worden we vandaag en ongetwijfeld ook de komende jaren geconfronteerd met een aantal uitdagingen. We hebben enkele prangende vragen gebundeld in drie thema's. Hoe slagen we er in om nog meer (allochtone en/of kansarme) kinderen te bereiken met jeugdtoerisme? Hoe gaan we om met de extra eisen die ons worden opgelegd? En hoe kunnen we voldoende ruimte vrijwaren voor onze activiteiten?

In eerste instantie legden we de vragen voor aan de beleidsmakers, in ons geval de Vlaamse regering. Drie bevoegde ministers Smet (jeugd en onderwijs), Bourgeois (toerisme) en Schauvliege (natuur) stonden ons te woord. Op een aantal aspecten lieten we ook andere betrokkenen aan het woord die de mening vertolkten van zowel uitbaters als jeugdgroepen. Alles samen goed voor heel wat stof tot nadenken ...

Toerisme voor alle kinderen?

De komende jaren blijven de geboortecijfers in stijgende lijn gaan, weliswaar met een knik in de periode 2020-2030. In ieder geval zal het aantal -18-jarigen in Vlaanderen de komende 50 jaar stijgen met ruim 20 %. Het grootste deel van die stijging is echter voor rekening van kinderen van vreemde origine en kinderen in een stedelijke omgeving. Vandaag zijn het net deze groepen van kinderen die moeilijker worden bereikt in het jeugdtoerisme. Niet alleen een maatschappelijke uitdaging, maar voor sommige centra misschien ook economische noodzaak: hoe zullen we in de toekomst ook deze kinderen in ons aanbod laten overnachten?

Minister Bourgeois, in uw toerismebeleid is 'toerisme voor allen' één van de kernbegrippen. Moet het beleid worden bijgestuurd als blijkt dat kinderen van vreemde origine en/of uit een stadsomgeving zo moeilijk bereikt worden voor meerdaagse verblijven?

BOURGEOIS: We weten dat de klassieke jeugdbewegingen er niet goed in slagen om de groep van kinderen van buitenlandse origine in de steden te bereiken. Met speciale kampen en extra inspanningen lukt dat beter, maar de integratie van deze jongeren in de gewone werking van jeugdbewegingen is moeilijk. Jeugdvakanties zijn ook een goed instrument om op een inclusieve manier alle kinderen te laten deelnemen aan vakantie. Bos- en zeeklassen op school en allerhande vormen van georganiseerde jeugdvakanties zijn dan ook positief.

Het decreet 'toerisme voor allen' biedt ondersteuning aan 'opstaporganisaties' die jongeren vakanties mogelijk maken voor groepen die we anders moeilijk bereiken. In 2012 kende Toerisme Vlaanderen hiervoor 466 500 euro subsidies toe. Hiermee werden ruim 4 000 jongeren bereikt. Het is niet cijfermatig vast te stellen dat dit allemaal stadsjongeren van vreemde origine zijn, maar de opstaporganisaties bereiken deze doelgroep wel degelijk.

Er liggen in jeugdtoerisme nog veel mogelijkheden en het lukt nog lang niet altijd om deze jongeren van vakantie te laten genieten. Dit is ook geen vraagstuk dat enkel door het beleidsdomein toerisme kan worden opgelost. Het probleem van deelname van deze jongeren is niet noodzakelijk financieel, maar eerder cultureel of principieel. Meisjes die vanuit geloofsvoorschriften niet buitenshuis mogen overnachten (en dagelijks opgehaald worden) of eten dat speciaal gebracht wordt voor een individueel kind, zijn hier concrete voorbeelden van. Vanuit mijn bevoegdheid kan ik er

enkel voor zorgen dat er een degelijk en betaalbaar logiesaanbod is, maar de participatiegraad verder laten stijgen vergt een gezamenlijke inspanning van en met andere actoren.

Minister Smet, wat kan u doen als minister van jeugd?

SMET: Via het vernieuwde decreet 'jeugdverblijfcentra' zal Afdeling Jeugd de jeugdverblijfcentra en hostels verder subsidiëren, zodat de overnachtingsprijzen laag kunnen blijven. De nieuwe subsidieregeling responsabiliseert, maar stimuleert ook de uitbaters van A- en B-huizen. Waar vroeger de subsidie bestond uit een forfaitair bedrag, zullen nu de effectieve overnachtingen gesubsidieerd worden. M.a.w. hoe meer overnachtingen, hoe hoger de subsidie! Daarnaast stimuleer ik als minister van jeugd mijn collega-ministers om blijvend in te zetten op een aangepast vrijetijdsaanbod, ook voor kinderen van buitenlandse origine. We ondersteunen de organisatie Demos: zij kunnen als kenniscentrum, aanspreekpunt en gangmaker er mee voor zorgen dat maatschappelijk kwetsbare groepen de weg vinden naar o.a. het jeugdwerk. Ik denk ook aan de lokale projecten binnen het Europees Integratiefonds (*nvdr: bedoeld om de integratie van niet-EU-burgers in de Europese lidstaten te bevorderen*) en het proefproject van de UitPAS dat door Cultuurnet wordt gecoördineerd.

Raymonda Verdyck:
“De prijs is het grootste knelpunt, en niet enkel bij kinderen van andere origine.”

Minister Schauvliege, naast natuur valt ook cultuur onder uw bevoegdheden. Kan het idee van de UitPAS ons vooruit helpen?

SCHAUVLIEGE: De UitPAS is inderdaad een heel erg belangrijk initiatief. Iedereen heeft voor van alles en nog wat kortingskaarten, klantenkaarten, spaarkaarten, lidkaarten enz. In Aalst en drie omliggende gemeenten zijn die kaarten vervangen door één vrijetijdskaat, de UitPAS. Een kaart voor iedereen, maar met bijzondere aandacht voor mensen (en zeker ook kinderen en jongeren) in armoede. Wanneer zij zich met de kaart ergens registreren, kunnen ze deelnemen aan een voordelig tarief. Omdat zo'n UitPAS voor iedereen dezelfde is, kleeft ze ook geen etiket op een bepaalde

Minister Bourgeois: "Een meerdaagse schooluitstap is in Vlaanderen een traditie, maar voor mensen van vreemde herkomst is dit vaak onbekend."

groep. Het proefproject loopt alvast heel goed en zet echt aan tot vrijetijdsparticipatie. Eind dit jaar evalueren we en dan beslissen we of we zo'n kaart in heel Vlaanderen kunnen realiseren.

In de praktijk merken we dat bijvoorbeeld moslimmeisjes vaak thuis blijven bij een meerdaagse uitstap met de school. Kunnen we dit overlaten aan de vrije keuze van de ouders of moeten we hun aanwezigheid afdwingen?

BOURGEOIS: 'Toerisme voor allen' heeft de ambitie om iedereen te bereiken, zonder onderscheid naar herkomst. Een meerdaagse schooluitstap is in Vlaanderen een traditie, maar voor mensen van vreemde herkomst is dit vaak iets nieuws, iets onbekends. Zoals het vaak gaat: onbekend is onbemind. Scholen, maar ook jeugdverblijfcentra moeten dus inspanningen leveren om uit te leggen wat het doel is van een meerdaagse uitstap, wat de voordelen zijn voor de kinderen enz. We moeten evenzeer luisteren naar de bekommernissen van die ouders: waarom mogen hun kinderen niet mee, wat is hun vrees en kunnen we die weerleggen? We moeten hen ook overtuigen om hun dochters volwaardig deel te laten nemen. Met meer aandacht voor toeleiding zouden we wellicht meer jongeren kunnen bereiken. Hiervoor is samenwerking met verenigingen van mensen met vreemde herkomst, met het Minderhedenforum, met de integratiesector en met de lokale besturen belangrijk.

Moeten we dan ook quota opleggen voor opstaporganisaties, wat betreft deelname van allochtone kinderen?

BOURGEOIS: Het moet het streefdoel zijn van opstaporganisaties om de diversiteit van de samenleving weerspiegeld te zien in hun deelnamecijfers. Ik ben echter niet van mening dat opgelegde quota hiervoor het meest geschikte instrument zijn.

De maximumfactuur lijkt er niet in te slagen om financiële drempels in het kleuter- en lager onderwijs weg te nemen. We horen regelmatig dat kinderen uit arme gezinnen afhaken voor bos- of zeeklassen.

SMET: De invoering van de maximumfactuur in het basisonderwijs voor scholen is er net gekomen om het aantal buitenschoolse activiteiten betaalbaar te houden. We hebben dit gecombineerd met een verhoging van de werkingsmiddelen, al weten we ook dat deze extra middelen niet altijd ingezet worden voor schooluitstappen. Deze legislatuur hebben we de maximumfactuur geëvalueerd en daaruit blijkt dat het aantal activiteiten niet is gedaald, maar dan hebben we het ook over uitstappen zonder overnachting, zoals zwemlessen of een bezoek aan het toneel. Voor de meerdaagse uitstappen beschikken we niet over aparte cijfers, al zou dit wel interessant zijn.

RAYMONDA VERDYCK (GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap) aan het woord over ... het bereiken van kinderen van vreemde origine op meerdaagse schooluitstappen

Bij ouders van andere origine is er meer onzekerheid over hoe er wordt omgegaan met hun kinderen: wie houdt er toezicht, gaan jongens en meisjes samen op stap enz.? Ook voeding speelt een rol: wordt er bijvoorbeeld rekening gehouden met de vraag naar halalvoedsel? De prijs echter is het grootste knelpunt, en niet enkel bij kinderen van andere origine. Door de crisis hebben heel wat ouders het immers moeilijk en steeds meer kinderen moeten opgroeien in armoede (tussen de 10 en 15 % zou onder de armoedegrens leven). We horen dan ook van onze scholen dat het steeds moeilijker wordt om alle leerlingen mee te krijgen op meerdaagse uitstap.

Wij blijven een groot voorstander van de maximumfactuur. Scholen hebben hierdoor moeten nadenken over de kosten die ze aanrekenen en het heeft zeker geholpen om die kosten te helpen drukken. In GO!-scholen zitten verhoudingsgewijs de meeste kinderen die slecht scoren op armoedeparameters. De maximumfactuur afschaffen is geen optie, want dan gaan de schoolkosten opnieuw de hoogte in en worden deze kinderen daar de eerste slachtoffers van.

*Minister Smet:
“Hoe meer overnachtingen,
hoe hoger de subsidie!”*

Te veel eisen?

De laatste jaren hebben heel wat jeugdverblijfcentra een behoorlijke facelift gekregen. Niet alleen jeugdgroepen zijn veeleisender geworden (douches, verwarming in de winter, draadloos internet ...), ook de wetgever heeft zich de voorbije jaren nadrukkelijk ingelaten met jeugdtoerisme. In ruil voor subsidies worden veiligheid, toegankelijkheid en ook duurzaamheid gestimuleerd of soms verplicht gemaakt. Zelfs een verhoogd comfortniveau wordt stilaan de norm. Investeren is echter niet goedkoop, vaste kosten stijgen vaak, subsidies staan onder druk en jeugdgroepen betalen niet graag een hogere huurprijs, ook al krijgen ze vaak meer voor hun geld dan pakweg twintig jaar geleden. Hoe vinden we een gezond en leefbaar evenwicht?

Het decreet 'toerisme voor allen' heeft een belangrijke rol gespeeld in de inhaalbeweging op vlak van veiligheid, vooral dan brandveiligheid. Is het werk gedaan of kunnen we de subsidies beter inzetten op andere domeinen?

BOURGEOIS: Veiligheid is en blijft een belangrijke prioriteit. We zien in de subsidieaanvragen voor infrastructuurwerken bij jeugdverblijven dat brandveiligheid jaar na jaar hoog blijft scoren. Anderzijds, nu meer en meer jeugdverblijfcentra in orde zijn met brandveiligheid en hygiëne, zien we ook de investeringen in energiebesparende maatregelen toeneemen. Zo verlagen ze de ecologische voetafdruk van jeugdvakanties en houden ze de kosten onder controle, nu de prijzen voor energie, water, afvalverwerking enz. sterk stijgen. Dat is een positieve trend.

De budgetten die vanuit Toerisme Vlaanderen worden ingezet voor infrastructuursubsidies in het jeugdtoerisme, vertonen de laatste jaren een dalende trend. Bestaat het gevaar dat er over tien jaar een nieuwe inhaalbeweging nodig is, als deze trend zich doorzet?

BOURGEOIS: Jarenlang ging het grootste deel van de Toerisme voor Allen-subsidies naar de inhaalbeweging bij de jeugdverblijven. De overige middelen werden toegekend aan vakantiecentra voor volwassenen. Vanaf 2009 is een verschuiving ingezet en zijn meerdere dossiers van zorgtoeristische vakantiecentra betoelaagd, maar dat is niet noodzakelijk negatief vanuit het standpunt van de jeugdsector. Zulke aangepaste zorgvakantieverblijven komen ook jongeren ten goede die zonder bijkomende assistentie en/of een aangepaste accommodatie niet van een vakantie kunnen genieten.

**Minister Schauvliege:
"We moeten kinderen
de vrijheid gunnen
om grenzen af te tasten."**

Voor 2014 worden de middelen voor 'toerisme voor allen' verlaagd tot 2 miljoen euro (nvdr: enkele jaren geleden was dit nog 3,9 miljoen euro). De inhaalbeweging op het vlak van capaciteit kunnen we immers als afgerond beschouwen. Wel zullen we de diversiteit in het huidige aanbod moeten blijven bewaken. In het algemeen is uitbreiding van het aanbod niet meer nodig, zeker niet in de meest comfortabele categorie C. De tussencategorie B zou op langere termijn het meest bedreigd kunnen zijn. Dat was voor de inhaalbeweging

de grootste categorie, in aantal en capaciteit, maar we zien een trend om van B naar C over te gaan. Er is nog behoefte aan goedkope jeugdverblijven die enkel minimumcomfort bieden (type A), maar enkel in piekperiodes. De bezettingsgraden van type A-verblijven liggen immers vrij laag, nl. 28 % van de dagen dat ze open zijn. Deze verblijven zijn echter meestal niet op hoge bezetting gericht. Dit type is de voorbije jaren nog goed gegroeid en er zitten er nog in het reservoir van de niet-erkende jeugdverblijven. Die zouden we nog meer in het systeem van de erkenningen moeten kunnen brengen.

We houden de vinger aan de pols. Nu de inhaaloperatie aan het slagen is, mogen we niet achterover leunen en stoppen. We blijven goed opvolgen wat de behoeften zijn om daar tijdig op in te kunnen spelen.

Afdeling Jeugd is bezig met een ophijsing van alle overbodige of overdreven regelgeving voor jeugdwerking. Wat moet er veranderen binnen het jeugdtoerisme?

SMET: Het is jammer dat vrijwilligers zich steeds meer moeten bezig houden met administratieve verplichtingen, vaak zijn deze overdreven en soms zelfs overbodig. We trachten een aantal thema's op te volgen, zoals zonevreemdheid, problemen met stedenbouwkundige vergunningen, afval en dergelijke meer. Daarbij kijken we met onze Waalse collega's over een aantal specifieke problemen die de Vlaamse jeugdbewegingen ondervinden tijdens hun kamp in Wallonië.

Concreet moeten we de mogelijkheden onderzoeken voor het behouden voor kampplaatsen in de natuur, werken aan goede inplanting en buffering van kamp-

**BENJAMIN
VANDERVOORT**
(Chirojeugd Vlaanderen)
aan het woord over ...
regels waarmee kinderen
en jongeren geconfronteerd
worden

We mogen best fier zijn op onze kinderen en jongeren de dag van vandaag. Ze zijn geëngageerd, ze experimenteren en organiseren. Om te kunnen "jong zijn", hebben ze echter nood aan een samenleving die dat mogelijk maakt en stimuleert, niet eentje die "jong zijn" aan banden legt.

De meeste regels vertrekken nochtans vanuit goede bedoelingen. We vinden veiligheid belangrijk. We willen overlast vermijden, want geluid van de één wordt al gauw lawaai voor de ander. Regels bieden veiligheid en duidelijkheid en afspraken maken goeie vrienden. Al gauw veranderen die goede bedoelingen echter in een reguleringsdrang waardoor kinderen en jongeren zich beknot voelen. Wat eerder als een goed idee gold, moet nu vaak eerst afgetoetst worden aan een kluwen van regels in functie van goede bedoelingen. Staan we hiermee soms niet het engagement van jongeren in de weg? Ik vraag me wel eens af of we met zoveel regels kinderen en jongeren niet eerder afraden om buiten te komen, maar tegelijk klagen we dat ze enkel voor hun Playstation zitten.

Dat we het goed menen met mekaar, dat is duidelijk. Kinderen willen spelen, jongeren willen wel eens organiseren. Ze willen dat ook vooral op een goede manier doen en leren uit fouten die ze onderweg wel eens maken. Een samenleving waarin fouten maken mag en positieve communicatie de sleutel is om alle goede bedoelingen en het "jong zijn" met mekaar te matchen, daar geloof ik in. Dat we daar allemaal samen aan kunnen bijdragen, daar ben ik zeker van. En dat we op die manier trots kunnen blijven op onze kinderen en jongeren, daar ben ik van overtuigd.

plaatsen enz. Ik verwijs hiervoor ook naar het actieplan jeugdverblijven dat we met de Vlaamse regering goedkeurden in 2010. Anderzijds moeten we de gemeentelijke diensten ook informeren en sensibiliseren door vorming aan te bieden. Dit wordt ook beschreven in de visietekst jeugdtoerisme die in 2011 werd opgesteld door CJT en Steunpunt Jeugd (*nvdr: deze visietekst is getiteld "Kom uit uw tent" en is te downloaden op www.cjt.be/ondersteuning*).

Worden activiteiten met jeugd niet te veel betutteld door allerhande wetgeving? Mogen we nog vloten bouwen, zwemmen in vijvers, in bomen klimmen, hudo's graven, kampvuren maken enz.?

SCHAUVLIEGE: We moeten er over waken dat we de zin voor avontuur bij jongeren niet met allerlei regeltjes beknotten. Zoals dikwijls komt het er op aan een gezond en duurzaam evenwicht te vinden. Dat is niet altijd makkelijk en vergt soms veel overleg. We moeten kinderen de vrijheid gunnen om grenzen af te tasten. Met o.m. het instellen van zomerspeelzones proberen we daaraan te beantwoorden. Ik ben alleszins voorstander van een samenleving waarbij we mensen verantwoordelijkheden geven en hen daarbij maximaal ondersteunen.

SMET: Ook ik ben voorstander van kunnen 'ravotten', maar meer en meer ziet men dat de opgesomde activiteiten in conflict kunnen komen met andere gewettigde verlangens. Ik denk hierbij aan respect voor de natuur, veiligheid, brandgevaar enz. Niet alle regels zijn trouwens slecht, want als het over veiligheid gaat, zijn kinderen vaak ook kwetsbaar en dus de eerste potentiële slachtoffers.

Het is dus een moeilijke evenwichtsoefening. Daarom proberen we met alle belanghebbende partners rond tafel te zitten én

oplossingen te vinden. Binnen de werkgroep Jeugdtoerisme van de Ambrassade wordt er trouwens nagedacht over heel wat van deze knelpunten.

De toegenomen eisen (rond bijv. veiligheid, duurzaamheid, toegankelijkheid, extra comfort) doen heel wat (oudere) uitbaters stoppen of schrikken nieuwe uitbaters af. Hoe kunnen we dit opvangen?

BOURGEOIS: We zien een duidelijke verschuiving in de eisen. In veiligheid en brandveiligheid is al veel geïnvesteerd en dit blijft een essentieel punt, maar duurzaamheid en comfort winnen aan belang. Het is de taak van de overheid om aan te geven dat deze eisen niet enkel een hogere kostprijs betekenen, maar ook tal van voordelen bieden. Tegelijk zie ik het ook als een taak voor organisaties zoals CJT om mensen te motiveren en te ondersteunen om te blijven investeren in de jeugdverblijven.

SMET: Het klopt inderdaad dat de eisen het laatste decennium zijn toegenomen. Groepen zijn vooral veeleisender geworden op vlak van veiligheid, kwaliteit en comfort. Brandveiligheid is niet alleen voor scholen, maar ook voor jeugdverenigingen erg belangrijk. De vraag naar veilig afgebakende kampplaatsen neemt toe. Onveilige stopcontacten en loshangende elektriciteitsdraden kunnen niet meer. Ook algemene netheid en de aanwezigheid van voldoende douches vindt men belangrijk.

Via het decreet 'jeugdverblijfcentra' wil ik deze uitbaters verder blijven ondersteunen, door hen te subsidiëren voor hun werking en personeel. Daarnaast zal het zaak zijn om bestaande en nieuwe uitbaters te blijven motiveren en hen actief te stimuleren in hun keuze om een jeugdverblijf uit te baten. Afdeling Jeugd en vooral CJT

JEF DESAELEIR (uitbater van Zonnedaauw uit Geel) aan het woord over ... de toegenomen reglementering in het jeugdtoerisme

Als uitbater kan je niet tegen investeringen zijn die de veiligheid, toegankelijkheid en duurzaamheid van het gebouw ten goede komen. Alleen mogen die eisen niet te hoog liggen, want hoe hoger de eisen, hoe hoger vaak de kostprijs. En over die kostprijs wordt nu al geklaagd door jeugdgroepen. Daarom is het belangrijk dat er blijvend geïnvesteerd wordt in jeugdverblijven.

In nieuwbouw is het logisch dat er gestreefd wordt naar maximale toegankelijkheid, maar bij verbouwingen is dit minder evident. De theorie zou dan aan de praktische haalbaarheid moeten getoetst worden. Hetzelfde geldt voor duurzaamheid. De aankoop van duurzame bouwmaterialen moet gestimuleerd worden, maar daarom niet altijd de moderne ecologische technieken. Wat is het nut van dure ventilatie- en verwarmings technieken als de groepen ramen en deuren openzetten?

De laatste jaren werd ook veel geïnvesteerd in het comfortniveau van jeugdverblijven. Dit is goed voor kritische ouders en de overheid, maar is dit echt de wens van de jongeren? Zelf vind ik alvast dat het avontuurlijke karakter van een kamp hierdoor gedeeltelijk verdwijnt.

Belangrijk voor een jeugdverblijf is ook de omgeving. Daarom is het goed dat er extra speelbossen komen, al hoop ik dan dat ze dan dicht bij het dorp of jeugdverblijf worden ingeplant, zodat ze op een veilige manier bereikbaar zijn voor kinderen. Ook de wetgeving rond kampvuren is positief gewijzigd, al blijft ze nog te streng.

Minister Smet: "Als het over veiligheid gaat, zijn kinderen vaak ook kwetsbaar en dus de eerste potentiële slachtoffers."

kunnen hierin een belangrijke rol spelen, door de uitbaters persoonlijk hierover te benaderen.

Op welke domeinen kan de minister van natuur regelgeving versoepelen?

SCHAUVLIEGE: Uiteraard moeten we de natuurlijke omgeving zoveel als mogelijk vrijwaren en er op letten dat er een duurzame balans is tussen de zorg voor de natuur en de belangen van het kind.

Ik geef een voorbeeld. Tot voor kort was voor het maken van vuur (kampvuur), een toelating nodig van het Agentschap Natuur en Bos als de vuurplaats in het bos of op een afstand van 100 meter tot het bos lag. Zonder in te boeten op de veiligheid is sinds deze zomer deze regeling versoepeld. De toelating is nu pas verplicht vanaf 25 meter tot het bos en uiteraard in het bos. Met die ingreep vermijden we meteen ook een pak administratieve rompslomp. Het Agentschap Natuur en Bos heeft ook een verzekering afgesloten met Ethias die de burgerlijke aansprakelijkheid dekt van alle Vlaamse bosbeheerders, in geval van schade aan derden als gevolg van het openstellen van hun bouseigendommen. Zowel privé- als openbare bosbeheerders zijn verzekerd.

In hoeverre moeten jeugdverblijfscentra meegaan met de trend van meer comfort? Of moeten ze tegen de stroom inroeien en alles sober houden?

BOURGEOIS: We weten uit onderzoek dat gebruikers belang hechten aan kwaliteit, veiligheid en basiscomfort. Er is overduidelijk vraag naar goed sanitair, een propere en degelijke keuken, douches, veilige lokalen en veilige nutsleidingen. Een deel van het publiek verwacht ook echt comfort. We mogen comfort en kwaliteit daarom niet loslaten. We bouwen voor de volgende 20

jaar en moeten dus ook de evolutie incalculeren dat de comfortgraad zal blijven stijgen. We moeten dus het aanbod verder laten mee-evolueren met deze trends. En dan denk ik voornamelijk aan toegankelijkheid en duurzaamheid. Anderzijds moeten ook verblijven met alleen basiscomfort, type A dus, mogelijk blijven.

Als de overheid zelf jeugdverblijfscentra bouwt, wordt er meestal heel wat comfort voorzien, zoals kleine kamers, sanitair op de kamers, allerlei multimedia ... Heel wat particuliere uitbaters hebben dan het gevoel dat ze dit voorbeeld moeten volgen, wat dan weer de betaalbaarheid van de jeugdverblijfscentra onder druk zet. Is dit een goede zaak?

BOURGEOIS: Het is in ieder geval een goede zaak dat er wordt geïnvesteerd in comfort en veiligheid. Dat is ook een verwachting die leeft bij een aantal gebruikers, ouders, scholen ... Het is een logisch gevolg dat dat ook een weerslag heeft op de prijs. Daarom moeten we vanuit de overheid goed de diversiteit in het huidige aanbod in het oog houden.

Voldoende geschikte ruimte?

De beschikbare ruimte in Vlaanderen wordt jaar na jaar schaarser. In het Vlaamse ruimtebeleid is het knokken om de stem van kinderen en jongeren te laten horen. Ook voor jeugdverblijfcentra en jeugdkampeerterreinen geldt deze uitdaging. Jeugdtoerisme dicht bij de natuur geraakt minder gemakkelijk aan de nodige vergunningen, maar overnachtende jeugdgroepen in de woonkernen vergroten de kans op overlast, zeker in een maatschappij die op dat vlak steeds minder verdraagzaam wordt.

Jeugdverblijfcentra in een groene omgeving zijn vaak zonevreemd gelegen. Hierdoor zijn mogelijkheden voor bijkomende bouwwerken vaak beperkt. Geraakt deze problematiek ooit opgelost?

SMET: Deze problematiek is steeds een zeer complex dossier geweest met raakpunten over verschillende beleidsdomeinen, nl. ruimtelijke ordening, toerisme, jeugd, natuur en landbouw. De taskforce jeugdverblijven werd in 2007 bijeengeroepen om de problemen waar jeugdverblijfcentra mee kampten aan te pakken, één daarvan was zonevreemdheid. Toerisme Vlaanderen realiseerde in 2008 een inventaris van alle bestaande jeugdverblijven met informatie over hun feitelijk voorkomen, juridische toestand en hun planningscontext. Daaruit bleek inderdaad dat heel wat

jeugdverblijfcentra kampten met zonevreemdheid of niet-vergund waren. O.m. op basis hiervan werd een actieplan jeugdverblijfcentra opgemaakt en in de zomer van 2010 goedgekeurd door de Vlaamse regering.

Intussen werd de regelgeving ruimtelijke ordening op een aantal vlakken gewijzigd via de Vlaamse Codex (o.a. de functiewijziging) om mogelijkheden te creëren voor het uitbreiden van zonevreemde jeugdverblijven en werd er gestart met het opmaken van een afwegingskader voor zonevreemde jeugdverblijven. Samen met dit afwegingskader werd intussen een plan van aanpak uitgewerkt om te komen tot oplossingen voor de zonevreemde jeugdverblijven. Eveneens werden een aantal ondersteuningsmaatregelen voorgesteld die de provincies en gemeenten moeten overtuigen om voor bepaalde jeugdverblijven een planinitiatief op te starten (*nvdr: met een planinitiatief kan de zonering van een jeugdverblijf worden aangepast, bijv. van landbouwzone naar recreatiezone*). Op 14 juni 2013 werd een nota aan de Vlaamse Regering goedgekeurd. Deze nota omvatte het plan van aanpak voor de zonevreemde jeugdverblijven waarvoor een planinitiatief nodig is. Er wordt nu uitvoering gegeven aan dit plan van aanpak. Zo worden er binnenkort in de verschillende provincies oproepen georganiseerd bij de uitbaters om eventuele problemen in relatie met hun zonevreemdheid kenbaar te maken. Deze oproep wordt georganiseerd door het Vlaamse niveau, samen met provincies en gemeenten.

Zoals u ziet, worden er de laatste jaren heel wat vorderingen gemaakt om deze moeilijke problematiek zo goed mogelijk op te lossen.

BOURGEOIS: Zonevreemdheid betekent niet dat die verblijven niet kunnen uitgebaat worden, maar het probleem is o.m. dat ze geen stedenbouwkundige vergunning kunnen krijgen voor grotere bouwwerken.

De inventaris van de jeugdverblijven uit 2008 hebben we sindsdien up-to-date gehouden. We weten nu dat momenteel nog 129 jeugdverblijven (23 % van het totaal aantal jeugdverblijven) zonevreemd gelegen is, daar is een planinitiatief vaak aangewezen. De Vlaamse overheid zal de provincies of gemeenten ondersteunen om zo'n planinitiatief op te starten. Voor een beperkt aantal jeugdverblijven zal de Vlaamse overheid zelf een planinitiatief starten.

SCHAUVLIEGE: Het plan van aanpak van de Vlaamse regering heeft als uitgangspunt dat op kamp gaan, in of nabij de natuur, te allen tijde mogelijk moet blijven. Het Agentschap Natuur en Bos

*Minister Schauvliege:
"De omgeving is vaak belangrijker
dan het gebouw zelf."*

heeft hier constructief aan meegewerkt, dat mag ook eens gezegd worden. Ik ben ervan overtuigd dat we hier grote stappen vooruit hebben gezet.

Ruimtelijke ordening is het resultaat van een maatschappelijke afweging. Hoe kan jeugd (en jeugdtoerisme in het bijzonder) hier meer wegen op het maatschappelijk debat?

BOURGEOIS: Bij de opmaak en de uitvoering van het actieplan jeugdverblijven is de jeugdsector, en het jeugdtoerisme in het bijzonder, van zeer nabij betrokken geweest. Samenwerking en overleg lopen als een rode draad door mijn toeristisch beleid. Uiteraard speelt dit debat zich grotendeels af op het lokale niveau. CJT en De Ambrassade hebben al heel wat initiatieven genomen om de lokale besturen te sensibiliseren om uitbaters en jongeren te betrekken bij deze belangrijke maatschappelijke keuzes. Hierop moeten we blijven inzetten.

Niemand betwist de pedagogische waarde van contact met de natuur, maar is de drukte van kinderen op meerdaagse uitstap wel verzoenbaar met de rust van de natuur?

SCHAUVLIEGE: Tijdens bepaalde periodes, bijv. broedperiodes, heeft de natuur zeker nood aan rust en stilte. Maar onderschat de veerkracht van onze natuur niet. De aanduiding van blijvende speelzones is daar een voorbeeld van: er wordt gezocht naar een goede match tussen een ideale speelplek (voldoende groot, dicht bij de jeugdlokalen en attractief met speelelementen) en de minst kwetsbare stukjes natuur. Zomerspeelzones combineren beide

bezorgdheden: aangezien de natuur in de zomer minder kwetsbaar is, komen we dus echt wel tegemoet aan de vraag naar extra speelzones tijdens de kamperperiode.

Is er dan nood aan meer afspraken?

SMET: De ruimtes in Vlaanderen zijn zeer beperkt geworden en we moeten ook in de toekomst nog voldoende natuur overhouden. Afspraken zijn dus zeker aan de orde, al is er ook in het verleden al heel wat gebeurd.

Zo werd een project ingediend rond het beter op elkaar afstemmen van de jeugdinfrastructuur en het publiek groen. Hiertoe zullen de bestaande speelzones in kaart gebracht worden en zal er nagegaan worden waar er nog speelzones wenselijk zijn.

CJT deed in 2009 een bevraging. Hierin werd o.m. gepolst naar problemen met burens en welke acties uitbaters vandaag ondernemen om deze problemen te voorkomen of op te lossen. De meeste klachten handelden over geluidsoverlast 's nachts.

Verder denk ik nog aan afspraken met de plaatselijke boswachter over waar er eventueel hout kan gesprokkeld worden. Met Agentschap Natuur en Bos kunnen afspraken gemaakt worden om bij jeugdverblijfcentra zo veel mogelijk vaste kampvuurplaatsen te machtigen voor een minimumperiode van één jaar.

De voorbije jaren ontvangen we steeds meer klachten over geluidsoverlast veroorzaakt door muziekinstallaties. Zijn er extra maatregelen nodig? Of volstaat de huidige wetgeving en het nodige gezond verstand?

PIETER THIJS (uitbater van Broeder Bertus en Roelerhutten uit Zutendaal) aan het woord over ... geluidsoverlast

Vroeger lag ons jeugdverblijf volledig afgelegen, maar dat is veranderd en nu moeten we als uitbater groepen vragen rekening te houden met de buurt. We proberen op voorhand met de groepen duidelijke afspraken te maken, ofwel tijdens hun kampverkenning, ofwel via mail. Versterkte muziek kan enkel voor het verzamelen van de groep, voor de rest moet de muziek stiller. Boxen moeten binnen blijven en er moet absolute stilte zijn tussen 22u en 8u.

In de praktijk staat de muziek wel eens harder, dit tot ergernis van ons en die van de burens. Onze buurvrouw aarzelt dan niet de verblijvende groep daarop aan te spreken, soms met het dreigement achter de hand om de politie te contacteren. In dit geval plannen we dan regelmatig een gesprek met de hoofdleider.

SCHAUVLIEGE: Voor het organiseren van een fuif of optreden heeft een jeugdkamp de toestemming nodig van het college van burgemeester en schepenen. Dit is al zo sinds 1999 en ik vind dit goed. De gemeente is het best geplaatst om te oordelen of een bepaalde activiteit al dan niet hinderlijk is voor de omgeving. Een zekere hinder moet evenwel aanvaardbaar zijn voor de omgeving. Als kinderen en jongeren zich niet meer kunnen uitleven en spelen op een respectvolle manier dan heeft onze maatschappij een groot probleem. Zo'n samenleving is onleefbaar.

Minister Bourgeois:
"We weten nu dat momenteel nog 23 % van de jeugdverblijven zonevreemd gelegen is."

Minister Smet, u hebt twee jaar geleden mee de campagne "Respect op kamp" gepromoot. Daarbij werd gepleit voor een goede verstandhouding tussen verblijvende jeugdgroepen en burens. Toch moeten we ook in 2013 vaststellen dat het merendeel van de klachten gaat over geluidsoverlast door zware muziekinstallaties. Is het niet veel eenvoudiger om meer jeugdverblijfcentra te voorzien weg van de bewoning?

SMET: Vlaanderen is één van de dichtstbevolkte regio's ter wereld. Het begrip 'ver weg van de bewoning' is dan ook bijzonder relatief. Het is niet steeds evident om soms tegengestelde belangen te verzoenen. We moeten daarom zoeken naar medegebruik en verdraagzaamheid. Er zijn gelukkig al een aantal mooie voorbeelden.

Jeugdverblijfcentra in het bos liggen onder vuur bij de natuurverenigingen, jeugdverblijfcentra in de dorpskern zijn niet altijd graag gezien door de buurt. Waar ligt dan wel het ideale jeugdverblijf?

SCHAUVLIEGE: In de eerste plaats in een aantrekkelijke omgeving, zou ik zeggen. Die omgeving is vaak belangrijker dan het gebouw zelf. Zo is er vooral nood aan speelruimte en kampvuurmogelijkheid vlak bij het jeugdverblijf, toegankelijke groene speelruimte in de directe omgeving (max. 1 km) en een kindvriendelijke en veilige omgeving.

De meeste jeugdgroepen verkiezen jeugdverblijfcentra waar veel groen of een uitgesproken landelijk karakter is, die vlot toegang geven tot bos en natuur. Dit is dé ideale plek om ook jongeren te boeien. Vele jeugdkampen proberen jongeren de ruimte en mogelijkheden te bieden om de natuur actief te verkennen en beleven. Als Vlaams minister van natuur sta ik daar achter, met het nodige respect en de zorg voor de aanwezige natuurwaarden.

Is er wel nog voldoende bos? En kan er op voldoende plekken gespeeld worden?

SCHAUVLIEGE: Dat is iets wat mij al bezighield toen ik zelf bij de jeugdbeweging was. Al heel lang voeren we een actief beleid om een deel van het bos als speelzone af te bakenen. Sedert 1999 zijn al zo'n 2 500 ha permanente speelzones vastgelegd. Om de grote vraag tijdens de zomermaanden op te vangen, hebben we deze zomer bijkomend 3 732 ha zomerspeelzones afgebakend. Dit is een belangrijke duw in de rug voor jongeren die verantwoordelijkheid opnemen in onze jeugdverenigingen. We zijn nu met de jeugdgroepen en de kampuitbaters het initiatief aan het evalueren. Het komt er ook op aan meer openbare en privéboseigenaren warm te maken om speelzones in te stellen.

Kunnen we de logica van de speelzones niet beter omkeren, nl. je mag overal spelen behalve waar het verboden is?

SCHAUVLIEGE: Deze omgekeerde logica is inderdaad makkelijker te vatten, maar bossen zijn ook de woonplaats van vele waardevolle dieren en planten. Sommige bossen zijn ook niet veilig. Om die te beschermen, zijn we genoodzaakt zones af te bakenen. De huidige regelgeving heeft ook voordelen: beheerders kunnen specifieke aandacht geven aan kinderen en jongeren. Vaak worden extra initiatieven genomen, bijv. het beschikbaar stellen van sjoorhout, materiaal voor de bouw van hutten, natuurlijke spelelementen enz. Dit zou kunnen verdwijnen wanneer we die andere logica zouden hanteren. Bij een grondig debat hierover komen dus ook aspecten als veiligheid, ecologie, maatschappelijk draagvlak e.d. om de hoek kijken.

Ik heb wel de toegankelijkheidsregeling vereenvoudigd. Voortaan vertrekken we van het positief uitgangspunt dat bossen op de wegen sowieso voor iedereen toegankelijk zijn. In het verleden mocht je het bos niet zomaar in. Precies door de natuur toegankelijker en aantrekkelijker te maken, kunnen we meer jongeren bereiken en bij hen het draagvlak voor natuur verruimen. Sommigen geven dat besef misschien later wel door als ze in de leiding van een jeugdvereniging stappen. Ik beschouw hen als 'natuurlijke' ambassadeurs.

Onderzoek naar zomerspeelbossen

Aan het begin van de zomer werd het concept van de zomerspeelbossen ingevoerd (zie ook HuisWerk 31). Op die manier werd het aantal speelbossen gedurende de zomer meer dan verdubbeld. Omdat de beslissing pas eind juni viel, diende alles in snel tempo gerealiseerd te worden, waardoor het niet altijd mogelijk was om aan alle betrokkenen duidelijk te communiceren en om de nieuwe zones goed aan te duiden in het bos.

Nu de zomer achter de rug is, wil men bij Agentschap Natuur en Bos echter wel de tijd nemen om het concept en de invoering van de zomerspeelbossen te evalueren. Via onze digitale nieuwsbrief lanceerden we een oproep om mee te werken aan een kort onderzoek hierover en Agentschap Natuur en Bos bezorgde ons onlangs de resultaten hiervan.

Maar liefst 131 uitbaters vulden de digitale enquête in en met die respons was men bij Agentschap Natuur en Bos heel tevreden. 40% van de uitbaters geeft aan het initiatief van de zomerspeelbossen te kennen, dat betekent echter ook dat drie op vijf uitbaters niet op de hoogte was. De meerderheid van die 40 % kent de zomerspeelbossen via het bericht in vorige HuisWerknummer, minder efficiënte informatiekanaal waren de media, de boswachter en de jeugdgroepen. 70 % van de uitbaters heeft de RouteYou link niet gebruikt om na te gaan waar de extra speelbossen gelegen zijn. Bij de 30 % die dit wel geprobeerd heeft, blijkt dit voor de meesten echter niet te lukken, blijkbaar is deze website toch onvoldoende duidelijk voor heel wat mensen.

Er werd ook gepolst naar nog andere potentiële speelzones in de buurt van kampplaatsen. Heel wat uitbaters gaven hun contactgegevens door en zullen binnenkort hiervoor gecontacteerd worden door Agentschap Natuur en Bos. Hopelijk zorgt dit voor een nieuwe verhoging van het aantal (zomer)speelbossen.

Mocht je zelf niet hebben deelgenomen aan het onderzoek en als nog een interessante locatie voor een speelbos (nieuw of bestaand) willen doorgeven, dan kan je dit laten weten via ondersteuning@cjt.be of 09/210.57.75, wij geven dit dan door aan Agentschap Natuur en Bos.

Tot slot gaven enkele uitbaters nog zinvolle suggesties. Zo lanceert een uitbater het idee om een speelboskaart per provincie uit te geven, die dan kan opgehangen worden in de verschillende jeugdlogies. Een andere uitbater merkt op dat in bestaande speel-

bossen soms te veel bramen en/of varens aanwezig zijn, waardoor kinderen niet kunnen of durven spelen.

De komende maanden bekijkt Agentschap Natuur en Bos op welke manier een eventuele volgende editie best wordt aangepakt. De resultaten uit bovenstaand onderzoek kunnen hen daarbij alvast helpen.

1. Ken je het initiatief van afgelopen zomer waarbij 3732 ha extra zomerspeelbossen werden aangeduid ?			
		Percentage reacties	Aantal reacties
Ja		40,5%	53
Nee		59,5%	78

2. Via welk medium ken je de zomerspeelzones?			
		Percentage reacties	Aantal reacties
Media		38,0%	19
Boswachter		18,0%	9
Tijdschrift		2,0%	1
HuisWerk van CJT		52,0%	26
Jeugdgroepen		18,0%	9
Andere			4

3. Heb je via de RouteYou link kunnen nagaan of er ook extra speelbossen werden geselecteerd in de onmiddellijke buurt van je kamphuis?			
		Percentage reacties	Aantal reacties
Ja, maar zonder resultaat		18,0%	9
Ja, met resultaat		12,0%	6
Nee		70,0%	35

HUIS IN DE KIJKER

Domus Damiano, waar je op beide oren kan slapen

In het Vlaams-Brabantse Wilsele ligt het lokaal van de Damiaanscouts. Een degelijk gebouw dat dankzij enkele gerichte investeringen ook als jeugdverblijf type A verhuurd wordt. Het gebouw ligt op een boogschuit van Leuven en een goede tien kilometers van Werchter, gekend van het jaarlijkse rockfestival. Met een capaciteit van 30 personen is het jeugdverblijf de ideale uitvalsbasis voor groepen die houden van het nachtleven.

broodnodig”, steekt Dries Symons en huidig voorzitter van wal. “Er waren diverse uitdagingen. We wilden niet alleen het ledenaantal opkrikken, maar ook de lokalen opwaarderen. Want we wisten dat het zo niet verder kon.”

“De sleutel om de uitdagingen tot een goed einde te brengen, lag in de eerste plaats in een verbeterde band met de lokale bevolking”, verklaart Dries. “Nu hebben we 240 leden en een goede relatie met de handelskring. Dit opent deuren, wat ons opnieuw verder helpt onze doelen te bereiken.”

DOMUS DAMIANO PRAKTISCH

Adres: Berghoekstraat 15, 3012 Leuven

Erkenning: type A

Totale oppervlakte: 12 000 m²

Capaciteit: 30 binnen + tenten

Formule: zelfkook

Website: www.damiaanscouts.be

DE UITDAGINGEN

“De Damiaanscouts vochten enkele jaren geleden met 35 leden en onveilige lokalen voor hun overleven. Een nieuwe dynamiek was

STAP VOOR STAP

“Om iedereen in het verhaal te betrekken en te motiveren, moet je ook een plan hebben”, is Dries duidelijk. “Het uitgangspunt is daarbij altijd hetzelfde geweest: wat heeft onze groep én de verblijvende groep nodig? In het begin was dit

veiligheid. Er werd geïnvesteerd in veilige verwarming, sportglas in plaats van enkel glas en brandveiligheid. Daarna volgden investeringen in hygiëne en comfort. Het sanitair werd vernieuwd, er kwam een volledig uitgeruste keuken in inox en vuile zetels werden vervangen door opplooibare tafels en banken.”

“Maar dit uitgangspunt geldt niet alleen bij het materiële”, komt Dries op dreef. “Ik probeer ook mee te denken met de voorbereiding van elke verblijvende groep. Ik bied bijvoorbeeld enkele tochten aan, beschrijf de veiligste weg naar het provinciaal domein (op 5 km), het speelbos de Kesselse-Bergen (op 2 km) enz.”

TIJDSVRETER

“Domus Damiano wordt uitgebaat door een vzw waarin oud-leiding, ouders en enkele leiders zetelen, maar het aantal vrijwilligers voor de dagelijkse werking is beperkter”, licht Dries de werking toe. “Het engagement vergt dus veel tijd en energie. Het domein en de gebouwen zijn eigendom van de scouts. Dit wil zeggen dat we zelf verantwoordelijk zijn voor het onderhoud van het gebouw en het terrein. Een knelpunt, want het is niet altijd evident hiervoor vrijwilligers warm te maken”, verduidelijkt Dries het probleem.

Om niet alles op dezelfde schouders te laten komen, worden creatieve oplossingen gezocht. “Om het vrijwilligerswerk te beperken, doen we bijvoorbeeld voor klusjes en groenonderhoud beroep op Wonen en Werken, een organisatie die begeleiding en tewerkstelling biedt aan mensen die lange tijd werkloos zijn en/of een lage scholing hebben”, geeft Dries een voorbeeld. “Verder werken we ook met ‘zelf check-out’. Dit wil zeggen dat we vertrekkende groepen niet systematisch controleren. We gaan er vanuit dat ze uit eigen beweging alles netjes achterlaten. En dit lukt wonderwel, al moeten we na vier groepen wel eens zelf poetsen.”

GEEN VETTE SPAARPOT

“Dankzij de verhuur van de lokalen, enkele grote financiële acties en subsidies zijn de inkomsten verzekerd, maar het is niet de bedoeling die centen op te potten”, legt Dries een ander principe uit. “Naast de jaarlijkse investeringen in het gebouw, kan ook de groep voorstellen doen. Zo werd er reeds spelmateriaal, sjobalken en tenten aangekocht. Ook ondersteunen we soms Brusselse jeugdgroepen door hen een extra korting op het verblijf toe te kennen.”

ANDERE ACTIVITEITEN

Als goede huisvader wil Dries dat het gebouw maximaal wordt benut. “In de midweken wordt het lokaal door het jeugdwerk niet gebruikt. Daarom kunnen andere verenigingen er gebruik van maken. We hebben hier al een hondenclub gehad voor dressuur en ook de Landelijke Gilden hebben we reeds ontvangen voor hun kooklessen. Nu organiseert OKRA hier binnenkort een cursus bloemschikken en komt de handelskring hier vergaderen”, somt Dries enkele organisaties op. “Soms wordt voor het gebruik huur gevraagd, maar er kunnen eventueel andere afspraken gemaakt worden”, zegt Dries. “Voor onze activiteiten vragen we bijvoorbeeld sponsoring aan de handelaars, maar eigenlijk kunnen we hen weinig in return bieden behalve vergaderruimte. Zij moeten dan natuurlijk niet betalen als ze de lokalen willen gebruiken.”

WIE IS NIET JONG GEWEEST?

Naast het jeugdverblijf ligt een grasterrein. “Vroeger was dit een maïsveld, maar voor de boer was dit niet zo winstgevend. Daarom hebben we hem voorgesteld dit te huren”, legt Dries uit. “Daarna hebben we het terrein voorzien van verlichting en een kampvuurkring. Dit is ideaal voor de verblijvende groepen, maar iets minder voor onze twee burens. Daarom vragen we respect van beide partijen. Kampvuur maken na 22u moet kunnen, maar niet elke avond.” Hetzelfde respect wordt aan groepen gevraagd bij ruiltochten. “Dit wordt niet verboden, maar er wordt wel gevraagd niet bij de directe burens te starten”, licht Dries nog een regel toe. Van de burens verwacht Dries ook wat verdraagzaamheid. “In het belang van de burens maken we duidelijke afspraken met de groepen, maar die burens moeten ook niet het onmogelijke verwachten. Iedereen is toch jong geweest?” Vanuit Leuven komen ook regelmatig studentengroepen overnachten. “Problemen hebben we daarmee nog niet gehad, al weten we dat er dan alcoholische dranken gedronken worden. Maar goed, zolang het gedrag de spuigaten niet uitloopt en alles netjes wordt achtergelaten, blijven ze welkom”

... LAAT JE STEM HOREN

Heel wat regelgeving heeft rechtstreeks of onrechtstreeks een weerslag op jeugdtoerisme. Als hieraan wordt gesleuteld, tracht CJT Ondersteuning op de eerste rij te zitten. In HuisWerk belichten we telkens de actualiteit van ons vertegenwoordigingswerk.

Evaluatie kampzomer

Jaarlijks wordt in september de voorbije kampzomer geëvalueerd door de jeugdverenigingen (Chiro, Scouts, KSJ-KSA-VKSJ e.a.). Dit gebeurt op de werkgroep jeugdtoerisme van De Ambrassade, in het bijzijn van o.m. CJT, Afdeling Jeugd, Toerisme Vlaanderen en de provinciale jeugddiensten. Zo kwam het dat we eind september terugblikten op de mooie zomer van 2013.

Alvorens we beginnen te klagen ... de overgrote meerderheid van de jeugdgroepen beleefde een prachtig kamp! Het aantal klachten is dan ook laag als je bekijkt hoeveel duizenden verblijven deze zomer hebben plaatsgevonden.

Als we dan toch de klachten bekijken, sprongen dit jaar de problemen met geluidsoverlast door versterkte muziek het meest in het oog. Reeds enkele jaren zien we het aantal klachten hierover toenemen en door het warme weer bereikten we deze zomer helaas een piek. Het zijn trouwens niet alleen uitbaters en burens die hiermee problemen ondervinden, de koepels van de jeugdbewegingen ontvangen ook klachten van afdelingen die last hebben van het lawaai van andere groepen.

Er zijn uiteraard heel wat gradaties in hoe storend de geluidsoverlast wordt ervaren. In het beste geval staat de muziek even te luid, maar volstaat het om aan de groep te vragen de volumeknop wat naar links te draaien. In andere gevallen blijft de groep hardhorig voor het verzoek van uitbaters of burens en rest er niets anders dan naar de politie te stappen. Het is vooral de mentaliteit van "we zijn hier maar tien dagen en doen dan wat we willen" die moet verdwijnen. Ook al gaat het in die extreme gevallen maar over een heel beperkt aantal groepen, feit is wel dat ze de sfeer verpesten voor alle keurige groepen die na hen de verblijfplaats betreden. Het gaat zelfs zover dat in een aantal gemeentes wordt nagedacht over het uitvaardigen van politiereglementen of het mogelijk maken van GAS-boetes, om zo de zaak onder controle te houden.

De jeugdsector beseft dan ook dat actie moet ondernomen worden en daarom werden een aantal zaken afgesproken. Zo zullen we in de toekomst de klachten centraliseren. Op die manier hebben we niet alleen zicht op het aantal en de ernst van de klachten en kunnen we over de jaren heen vergelijken, het geeft ons ook de kans om kort op de bal te spelen. Groepen die voor overlast zorgen, zullen dan meteen worden aangesproken door hun koepel.

Daarom doen we een oproep aan alle uitbaters om ernstige klachten over geluidsoverlast door te spelen aan CJT. Uiteraard proberen uitbaters eerst zelf tot een vergelijk te komen, maar in de gevallen waarin dit niet lukt (of de politie er wordt bijgehaald), bieden de koepels van de jeugdverenigingen graag hun hulp aan. Deze melding mag nog over de voorbije zomer gaan, maar natuurlijk willen we dit meldpunt de komende jaren verder zetten.

"We doen een oproep aan alle uitbaters om ernstige klachten over geluidsoverlast door te spelen naar CJT."

Ter volledigheid: andere klachten van jeugdgroepen deze zomer handelden vooral over problemen met de afrekening, ongewenste bezoeken door plaatselijke jongeren en stormschade bij tentenkampen.

VRAAG HET AAN ...

Elk kwartaal krijgen we tientallen vragen van uitbaters over uiteenlopende thema's. In HuisWerk maken we telkens een beknopte bloemlezing van vragen en antwoorden die ook voor andere uitbaters interessant kunnen zijn.

Als financiële actie overwegen we om regelmatig reclamefolders te gaan bussen. Mogen we dit echter doen, zonder btw-nummer of zonder erkenning als postdienst?

Indien de inkomsten gebruikt worden voor een bouwdoos, dan is het aangeraden om dit in een vzw onder te brengen. Anders zou het gevaar bestaan dat de deelnemers aan de actie persoonlijk belast worden op de winsten. Indien de jaaromzet lager blijft dan 5.580 euro, kan je sowieso genieten van de btw-vrijstelling voor kleine ondernemingen. Het hangt er verder van af in hoeverre commerciële ondernemingen concurrentie ondervinden van je financiële actie. Een eenmalige busactie waarmee je 500 euro verdient, lijkt ons geen probleem, maar als dit tien maal gebeurt, zouden postdiensten uit de omgeving misschien wel kunnen vervelend doen op basis van een vermoeden van oneerlijke concurrentie.

Wij betalen reeds auteursrechten voor achtergrondmuziek in onze refter. Tijdens een controle van SABAM gebruikte een jeugdgroep zelf muziek om te dansen en nu worden we verplicht om het hogere tarief voor voorgrondmuziek te betalen. Kan dit zomaar?

Als uitbater ben je verplicht om SABAM en/of billijke vergoeding te betalen, tenzij je helemaal geen muziek(installatie) aanbiedt. Brengt de groep zelf muziek mee, dan moet de groep in principe betalen. Het lijkt ons daarom in dit geval logisch dat de groep verantwoordelijk is voor de 'upgrade' van achtergrondmuziek naar voorgrondmuziek.

Waarom voor- en achtergrondmuziek verschillen, is echter voor interpretatie vatbaar. Daarom is het aangewezen met de beheersvereniging contact op te nemen om wat extra toelichting te geven bij je activiteiten. Dan is het ook direct duidelijk wat je moet betalen en wat je eventueel kan doorrekenen aan de verblijvende groepen.

Als we een conciërge aannemen met een zelfstandige beroepsactiviteit, kunnen we dan onze vrijstelling onroerende voorheffing verliezen?

Dit vormt geen probleem, zolang de zelfstandige beroepsactiviteit niet plaatsvindt in het conciërgegebouw. Uiteraard kunnen ook geen kosten verbonden aan huisvesting in je gebouw, fiscaal worden afgetrokken in de aangifte van de personenbelasting van de conciërge.

Moet ik mijn gastoestellen (ovens, vuren ...) regelmatig laten keuren? Of volstaat een goed onderhoud?

Voor toestellen zijn er geen wettelijke normen, behalve dat het decreet 'toerisme voor allen' voorschrijft dat deze toestellen goed moeten onderhouden worden. Enkel als er personeel is, heb je een CE-markering en gebruiksinstructies nodig. Toch kan het verstandig zijn ook de gastoestellen te laten nakijken door een 'bevoegd persoon'. Dit kan de installateur, een onderhoudsfirm of een keuringsinstantie zijn. Het enige wat zij doen is de 'goede werking' controleren en indien mogelijk onderdelen vervangen of herstellen. Dit heeft vooral te maken met het nakijken van zaken zoals de correcte ontbranding/verbranding van het gas, geen vetophopingen op bepaalde plaatsen, ontstekingsmechanismen afstellen, aansluitingen en leidingen nazien op dichtheid enz. Dit kost uiteraard ook wel wat geld, maar als je dit periodiek doet of laat doen, verdien je zeker (een deel van) dit bedrag terug. Je hebt immers minder defecten, je bespaart op je gasverbruik en de kans is groot dat de levensduur van je toestellen wordt verlengd.

NIEUWSFLASH

VOEDSELVEILIG IN DE KEUKEN

Wie in jeugdverblijfcentra maaltijden aanbiedt aan verblijvende jeugdgroepen, heeft hiervoor een toelating nodig van het FAVV (Federaal Agentschap voor de Voedselveiligheid). Bij de bereiding van de maaltijden moet rekening gehouden worden met de HACCP-richtlijnen. In het verleden vielen enkele grotere jeugdverblijfcentra onder de zogenaamde Full HACCP, dit hield in dat ze verplicht waren om een eigen autocontrolesysteem uit te werken (en dat ze dus niet konden gebruik maken van de autocontrolelegidsen uitgewerkt voor de gemeenschapskeuken). Door een ministerieel besluit van 22 maart 2013 echter is deze versoepeling verregaand uitgebreid. Er zijn nog enkele uitzonderingen voorzien, maar in de praktijk zien we geen enkel jeugdverblijfcentrum hier nog onder vallen. M.a.w. voortaan kan volgens onze informatie elk jeugdverblijfcentrum gebruik maken van de autocontrolelegids, de zogenaamde HACCP light.

Dat lijkt simpel te klinken, maar de realiteit is nog steeds dat heel wat maatregelen moeten getroffen worden in functie van voedselveiligheid, ook om aan de HACCP light te voldoen. Daarom hebben we beslist om onze jaarlijkse najaarsvorming aan dit thema te wijden. De vormingsdienst van het FAVV komt persoonlijk uitleggen wat zo'n HACCP light inhoudt voor een jeugdverblijfcentrum dat maaltijden aanbiedt. Omdat we deze vorming zo praktisch mogelijk willen houden, kan je ons hierbij helpen door ons op voorhand je eigen vragen en knelpunten door te spelen. Deze spelen wij dan (anoniem) door aan het FAVV.

Alle uitbaters ontvangen een persoonlijke uitnodiging in de loop van november, maar in onze agenda achteraan vind je alvast enkele praktische gegevens over dit vormingsmoment.

ABONNEMENTEN HUISWERK

HuisWerk start binnenkort zijn negende jaargang en is in die tijd uitgegroeid tot een gewaardeerd tijdschrift in het Vlaamse jeugdtoerisme. Uitbaters van jeugdverblijfcentra en kampeerterreinen hebben elk recht op één gratis abonnement.

Het is echter ook mogelijk om daarbovenop een betalend abonnement te nemen. Dat deze mogelijkheid niet bij iedereen bekend is, bleek o.m. uit de driejaarlijkse uitbatersbevraging in 2012. Dit kan bijv. interessant zijn voor jeugdverblijfcentra en kampeerterreinen, uitgebaat door een groep mensen (vzw, personeelsploeg, begeleidersploeg ...). Per bijkomend jaarabonnement (vier HuisWerknummers) betaal je dan een bedrag van 6 euro (1,50 euro per HuisWerknummer dus). Voor ons net genoeg om de kosten te dekken, maar voor sommige jeugdlogies wellicht een interessant aanbod. Indien geïnteresseerd, kan je dit laten weten via ondersteuning@cjt.be of tel. 09/210.57.75.

PROVINCIALE ZITDAGEN ROND STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNINGEN

In juni en oktober organiseerden we reeds zitdagen voor resp. Limburgse en Oost-Vlaamse uitbaters van wie de stedenbouwkundige vergunning nog niet (volledig) in orde was. Meer specifiek schreven we volgende categorieën aan:

- het jeugdverblijfcentrum omvat een gebouw of constructie waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning werd aangevraagd of verkregen
- de functie van een gebouw werd gewijzigd, zonder dat hiervoor een stedenbouwkundige vergunning werd aangevraagd
- de inventaris van Toerisme Vlaanderen is onvoldoende actueel, het jeugdverblijfcentrum is mogelijk alsnog in orde

Een aantal uitbaters maakte een afspraak met Toerisme Vlaanderen. Ze kregen uitleg wat ze in hun specifiek geval moeten doen om hun stedenbouwkundige vergunning te laten regulariseren. In sommige gevallen gaat het niet over een regularisatie, maar raden we aan om zich te laten opnemen in het vergunningenregister, zodat de rechtszekerheid van de werking extra verankerd wordt.

De komende weken plannen we deze zitdagen ook voor de andere provincies. Uitbaters die in aanmerking komen volgens onze informatie, ontvangen hiervoor een persoonlijke uitnodiging. Data en locaties vind je in de agenda op pagina 20.

Heb je nog vragen over dit initiatief of andere zaken i.v.m. ruimtelijke ordening, neem gerust contact op met ons via ondersteuning@cjt.be of 09/210.57.75.

REGELS OVER KAMPVUREN VERSOEPELD

Het hing al een tijdje in de lucht, maar begin deze zomer werden eindelijk de regels rond het maken van kampvuren versoepeld. De onrealistische norm om dit op minstens 100 meter van begroeiing of bebouwing te doen, vervalt. De nieuwe afstand werd door een aanpassing in het bosdecreet vastgelegd op 25 meter, naar analogie met de afstand die al enige tijd in Wallonië gehanteerd wordt. Wetenschappelijk onderzoek had immers uitgewezen dat de stralingswarmte van een doorsnee kampvuur nooit de grens van 25 meter overschrijdt.

Concreet betekent dit dat bij Agentschap Natuur en Bos geen machtiging dient aangevraagd te worden voor kampvuren die deze afstand van 25 meter tot de bosrand respecteren. Wel is het zo dat in sommige gemeentes nog bijkomende regels gelden die bijv. opgenomen zijn in een gemeentelijk reglement, daar verandert het bosdecreet niets aan. Uiteraard kan bij extreme droogte of bij andere risico's ook nog steeds een algemeen kampvuurverbod uitgevaardigd worden.

HUIS WERK

33

JEUGDBELEIDSPLAN 2014-2019

De verkiezingen van 25 mei 2014 lijken nog behoorlijk veraf en het is koffiedik kijken wie de volgende minister van jeugd wordt, toch is men bij de Afdeling Jeugd al volop bezig met de voorbereiding van de volgende legislatuur. Er wordt nl. reeds gewerkt aan de voorbereiding van het Vlaams jeugdbeleidsplan voor de periode 2014-2019. In september werd het zogenaamde Groteprioriteitendebat georganiseerd met vertegenwoordigers uit de jeugdsector. Op basis hiervan werden elf prioriteiten weerhouden. Deze worden de komende weken verder uitgewerkt. Bedoeling is dat tegen volgend jaar een blauwdruk voor een nieuw jeugdbeleidsplan is uitgeschreven, dat dan door de nieuwe minister van jeugd kan verfijnd worden, om dan uiteindelijk als leidraad te dienen voor het jeugdbeleid tot 2019.

We overlopen hieronder de gekozen prioriteiten:

- Jeugdarmoede moet omlaag.
- Onderwijs vertrekt vanuit talenten van jongeren.
- Watervalsysteem en schoolmoeheid worden aangepakt, verschillende studierichtingen worden geherwaardeerd.
- Kinderen en jongeren moeten 'jong' kunnen zijn zonder te veel onnodige regels.
- Er is nood aan veilige en autonome mobiliteit (openbaar vervoer, infrastructuur en fietsen).
- *We voorzien meer ruimte voor jongeren om jong te zijn, ruimte wordt opengesteld,, behouden en versterkt.*
- *Kinderen en jongeren worden betrokken bij ontwerp van publieke ruimte.*
- Er is structurele aandacht voor psychisch en sociaal welbevinden van alle kinderen en jongeren.
- We verkleinen onze ecologische voetafdruk.
- We werken aan betaalbaar en kwaliteitsvol wonen voor iedereen.
- Kinderen en jongeren hebben impact op het beleid.

Vanuit CJT zullen we vooral de prioriteiten rond ruimte (hierboven cursief afgedrukt) actief opvolgen.

In januari verschijnt HuisWerk 33. In het dossier staan we stil rond het afvalprobleem voor jeugdverblijven en kampeerterreinen.

In een jeugdverblijf of op een kampeerterrein, in volpensioen of zelfkook, is afval onvermijdelijk. Nadenken over een goed afvalbeleid is daarom zeker nuttig. Gelukkig hoeven we het warm water niet uit te vinden. We bekijken het wettelijk kader en vertalen dit naar onze sector. We leggen ons oor te luister bij diverse organisaties die ondersteuning bieden rond het thema afval en zoeken opnieuw naar goede praktijkvoorbeelden. Kortom: een dossier om niet direct bij het afval te zetten.

Heb je zelf nog goede suggesties of tips of wil je reageren op dit thema, dan kan dat via het forum van www.cjt.be/ondersteuning of door te mailen naar ondersteuning@cjt.be. Zo wordt HuisWerk niet alleen een magazine voor uitbaters, maar ook door uitbaters.

Wie trouwens iets extra wil doen, is steeds welkom op de redactievergadering van HuisWerk. We komen ongeveer tweemaandelijks samen. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen via ondersteuning@cjt.be of tel. 09/210.57.75.

Adreswijziging

HuisWerk is een gratis magazine en dat willen we graag zo houden. Je kan daar bij helpen door ons adressenbestand up-to-date te houden. Zo zijn wij er zeker van dat ons nummer bij de juiste persoon terechtkomt.

Voor jeugdverblijfscentra is het adressenbestand rechtstreeks gelinkt aan de databank van www.jeugdverblijven.be. HuisWerk wordt opgestuurd naar de verantwoordelijke algemene communicatie. Via je persoonlijke login en wachtwoord kan je de contactgegevens van je jeugdverblijf rechtstreeks aanpassen. Als dit niet lukt, kan je ons ook bereiken via ondersteuning@cjt.be of tel. 09/210.57.75.

Voor kampeerterreinen kan je de gegevens wijzigen via de databank van www.opkamp.be. Mocht je hierrond problemen ondervinden, dan neem je contact op met De Ambrassade (toon.luypaert@ambrassade.be of tel. 02/551.13.79).

AGENDA

In deze agenda willen we alle data van vormingsmomenten, ontmoetingen, indiendata voor erkenning en subsidiëring, ... opnemen die interessant kunnen zijn voor huiseigenaars, beheerders, ... Ook hiervoor staat onze redactie open voor suggesties. Mail die gerust door naar huiswerk@cjt.be!

1 NOVEMBER 2013

Indiendatum voor aanvraag werkingssubsidie 2014-2017 (binnen het decreet 'jeugdverblijfcentra')

Jeugdverblijfcentra kunnen bij Afdeling Jeugd een werkingssubsidie aanvragen voor een periode van vier jaren. Voor jeugdverblijfcentra type A en B vervangt deze werkingssubsidie de huidige basissubsidie die vanaf 2014 ophoudt met bestaan. Meer info vind je via www.cjt.be/ondersteuning/subsidieafdelingjeugd of HuisWerk 28.

Jeugdverblijfcentra type C die voor de periode 2014-2017 reeds een personeelssubsidie hebben toegekend gekregen, hoeven geen werkingssubsidie meer aan te vragen. De toekenning van de personeelssubsidie houdt immers automatisch ook de aanvraag van de werkingssubsidie in.

Begin september ontvingen erkende jeugdverblijfcentra een schrijven van Afdeling Jeugd. De link naar het aanvraagformulier vind je ook op onze website www.cjt.be/ondersteuning/kalender.

NOVEMBER-DECEMBER 2013

Provinciale zitdagen voor problemen met stedenbouwkundige vergunningen

In juni (Limburg) en oktober (Oost-Vlaanderen) kwamen reeds twee provincies aan de beurt. De komende weken ontvangen we in de andere provincies uitbaters die problemen ondervinden met hun stedenbouwkundige vergunning. Meer achtergrondinformatie vind je op pagina 18.

- **Dinsdag 19 november 2013** in Kamp C (Westerlo)
- **Woensdag 20 november 2013** in Provinciaal Vormingscentrum (Malle)
- **Donderdag 28 november 2013** in Provinciehuis en Jeugdherberg De Blauwput (Leuven)
- **Donderdag 19 december 2013** in Provinciehuis Boeverbos (Brugge)

Enkele weken op voorhand ontvangen de uitbaters die volgens onze informatie in aanmerking komen voor een oplossing, een persoonlijke uitnodiging.

15 DECEMBER 2013

Indiendatum voor nieuwe kandidaturen Groene Sleutel

Jeugdverblijven die reeds over het ecolabel Groene Sleutel beschikken, dienden hun kandidatuur te vernieuwen voor 15 oktober.

Tot 15 december kunnen jeugdverblijfcentra die nog niet over de Groene Sleutel beschikken, zich kandidaat stellen. Dit kan via een formulier dat ter beschikking wordt gesteld op www.groenesleutel.be.

Na inschrijving volgt een controlebezoek door een medewerker van Bond Beter Leefmilieu. Uiteindelijk wordt door een jury beslist wie dan de Groene Sleutel ontvangt.

16 EN 18 DECEMBER 2013

Vorming rond voedselveiligheid en HACCP

Wie maaltijden aanbiedt aan jeugdgroepen, moet aan heel wat regels voldoen om met de wetgeving rond voedselveiligheid in orde te zijn. De gids voor de gemeenschapskeuken is hierbij de leidraad. Wie kent echter al deze regels en hoe breng je deze regels op een haalbare manier in de praktijk? De vormingsdienst van het FAVV (Federaal Agentschap voor de Voedselveiligheid) beantwoordt onze vragen. We geven je trouwens ook de kans om op voorhand je vragen door te spelen.

Maandagnamiddag 16 december strijken we neer in De Karmel in Brugge. Woensdagnamiddag 18 december kan je dezelfde vorming volgen in Sporta Centrum in Tongerlo. In de loop van november ontvangen alle uitbaters een persoonlijke uitnodiging.

Centrum voor Jeugdtoerisme^{vzw}

Bergstraat 16
9820 Merelbeke

www.cjt.be

Heel wat extra gegevens (voorwaarden, formulieren e.d.) vind je terug op onze website www.cjt.be/ondersteuning.